

NAUJIENOS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
Il. — Penktadienis, — Friday, December 2, 1977

VOL. LXII

Price 20 c.

Nr. 283

EGIPTAS-IZRAELIS RUOŠ SEPARATINĘ TAIKĄ

VLIKO ATSTOVO BELGRADO KONFERENCIJOJE NEBUVO

Dr. K. Bobelis susipažino su visais Belgrade buvusiais amerikiečiais, bet kun. Pugevičiaus nematė

CHICAGO, 11. — Dr. Kazio Bobelio pranešimas apie Belgrado konferenciją buvo trumpas, aiškus ir visiems suprantamas. Jis matė pirmą kartą taip prisigudusį ALTO saulę, užtat nenorėjo bereikalingai varginti stovinių vyresnio amžiaus žmonių. Jis matė, kad susirinkusiųjų sekė kiekviena jo pasakyta žodis, nes visiems buvo įdomu patirti, kas buvo daroma Belgrade saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje pavergtos Lietuvos reikalu.

Baigęs savo aiškų ir svarbų pranešimą, Dr. Bobelis paklauso, ar kas nors nesuprato jo pasakytų žodžių arba minčių, tai prašė paklausti, o jis mielai noru kiekvienam atsakė. Konferencijos atstovai norėjo pasiklausti paties sen. Robert Dole pareikšimą, sovietų delegacijos pirmininko Arthur Goldberg pareikšimą. Dr. Bobelis pasakė, kad jis visų pareikšimų ranke neturįs, nes nesuspėjęs paminti prieš išvažiuodamas. Bet jis parsivežė sen. Dole pareikšimą, jį galima nuzerakauti ir norintiems įteikti. Kun. Pranciškus kelias tas kalbas kopijas jau buvo paruošęs ir aplalino spaudos atstovus.

Be to, ne tik paties Dr. Bobelio pranešimas, bet ir kiti dokumentai, liečiant Belgrado konferenciją ir pasakytas kalbas bus išverstos į lietuvių kalbą ir atspausdinta ALTO informacijos biuletenyje. Tai neturėtų ligai užtrukti. Visa tai bus padaryta ir išsiųsti.

Vienas konferencijos dalyvis paklauso: — Ką VLIKO atstovas Belgrade daro? — Nežinau, aš jo ten nemaciau, — trumpai atsakė Bobelis. — Tai Tamsta Draugo neskaitei, — pasigirdo salėje. — Dar neskaitei, neseniai grįžau...

Lapriočio 26 dienos Drauge per tris skiltis ribiomis raldėmis buvo parašyta: "VLIKO atstovas Belgrade." O vėliau kiek mažesniu šriftu aiškiai rašoma: "Kun. K. Pugevičius susitiko su Amerikos, Valikano ir Sirijos delegatais. "Visi Chicago lietuviai sėkmadienį laukė Dr. Kazio Bobelio, ALTO pirmininko, grįžtančio iš Belgrado konferencijos. Jis turėjo grįžti penktadienį ir atvykti tiesiai į susirinkimų salę, bet buvo priverstas savo kelionę atidėti ir tikėtai sėkmadienį galėjo padaryti pranešimą apie Belgrado konferencijos eigą. Tuo tarpu Draugo redaktoriai, norėdami fiksliai informuoti savo skaitytojus, pasakė, kad ne Dr. Bobelis, bet kun. Pugevičius buvo Belgrade.

Dr. Bobelis susirinkusiems paaiškino, kad kun. Pugevičius galėjo būti Belgrade ir susitikti su Vatikanu atstovais, bet tą savaitę, kai Belgrado konferencijoje buvo iškeltas pavergtos Lietuvos klausimas, tai kun. Pugevičiaus konferencijos salėje visai nebuvo. Dr. Bobelis kun. Pugevičiaus nematęs ne tik posėdžių salėje, bet ir Amerikos ambasadoje.

Dr. Bobelis paaiškino, kad visi Amerikos piliečiai, nuvykę į Jugoslaviją, užėmė Amerikos ambasada. Tai yra pati geriausia ir pati saugiausia susitikimo vieta. Ten užėmė visi Amerikos piliečiai, ten jie susitinka, ten gauna pačias naujausias žinias iš Amerikos, o konferencijos dalyviai pasiformuoja apie Belgrado konferencijos eigą. Amerikiečių saugumą yra apsisitajusi dideliame viešbutyje, bet susitikti ir pasikalbėti — jie skubą į Amerikos ambasada, kur jie gauna informacijas, randa savo pažįstamus ir susitinka.

Dr. Bobelis primygtinai pareiškė, kad tą savaitę, kai Belgrade konferencijoje amerikiečiai iškėlė Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimo klausimą kun. Pugevičiaus posėdžių salėje, arba Amerikos ambasados rūmose nebuvo. Jis galėjo būti Belgrade, bet ne konferencijos posėdžiuose ir ne Amerikos ambasadoje.

Dr. Bobelis buvo paklaustas, kaip jam sekėsi kelionėje. Jis paaiškino, kad iki geležinės uždangos viskas ejo ramiai, normaliai ir tvarkingai, bet kai persikrūdo geležinė uždanga, tai tuoj pat prasidėjo netikėtumai. Jis pastebėjo, kad pačioje Jugoslavijoje saugumas labai didelis. Karo policija, kareiviai ir civiliniai ginkluoti ir be ginklų, saugogo kiekviena kelevi. Ypatinai didelis saugumas Belgrade aerodrome, o dar labiau yra saugomi ant Savos kranto stovintieji rūmai, kuriuose ejo Jungtinių Tautų posėdžiai.

Skrendant iš Belgrado į Vokietiją, lėktuvas kažkokiais ar dėl kokių keleiviams nežinomų priežasčių nusileido Rumunijoje, Bukarėsto aerodrome. Lėktuvas sustojo prieš rampą. Jį apsupo gerai ginkluoti Rumunijos kareiviai. Kareiviai saugojo visą aerodromą. Už kurio laiko visiems keleiviams buvo liepta eiti iš lėktuvo. Pasiėmęs savo daiktus ir sekėm mums nurodytą taką. Kada priėjome prie aerodromo vartų, manęs vienas tikrintojas paklauso, ar turiu Rumunijon įvažiavimo vizą. Pasakiau jam, kad niekas nematė, kaip įvažiuoti į Rumuniją, to-

PLANAS SUVARŽYTI AMERIKOS BALSĄ

WASHINGTON. — Atstovų Rūmai antradienį patvirtino prezidento Carterio antrąjį valdžios reorganizavimo planą, kuriuo visaprasaulinė informacija ir kultūrinė veikla konsoliduojamos vienoje naujoje Internaciionaliės. Komunikacijos Istaigoje. Pasiūlymas tą planą atmeti buvo atmetas 337 balsais, prieš 34. Kai kurie atstovai pareiškė susirūpinimą, kad tūlos rimtos kultūrinės veiklos sritys, kaip pav. Fulbrighto programa apsiukeisti studentais ir mokslininkais, gali būti palaidotos arba suteptos apsiureikiančios propagandos.

Ta naujoji istaiga numatyta perimti pareigas ligoslinės JAV-tyčių Informacijų Agentūros (USIA), kuriai priklauso Amerikos Balsas (Voice of America) ir Valstybės Departamento Švietimo ir Kultūros Reikalų Biuras.

Senatas turi tą planą nubalsuoti iki gruodžio 11 dienos, arba jis automatiškai pasidarys įstatymu.

Svetimsaliai daktarai nebeįlaiko egzaminu

CHICAGO. — Sun-Tine praneša, kad beveik pusė Ilinojaus Proto Sveikatos Departamento gydytojų, kurie pernai neįlaikė patikrinimo egzaminu, atsiskė šiemet jiems suteikta proga dar kartą bandyti, priešingai nuo ateinančių metų kovo 1 dienos bus atleisti iš tarnybos. Iš 118 tokių ribotais leidimais Ilinojaus proto ligoninės praktikuojančių tik 62 pasirašė pasirašęjimą pakartotinai egzaminuotis.

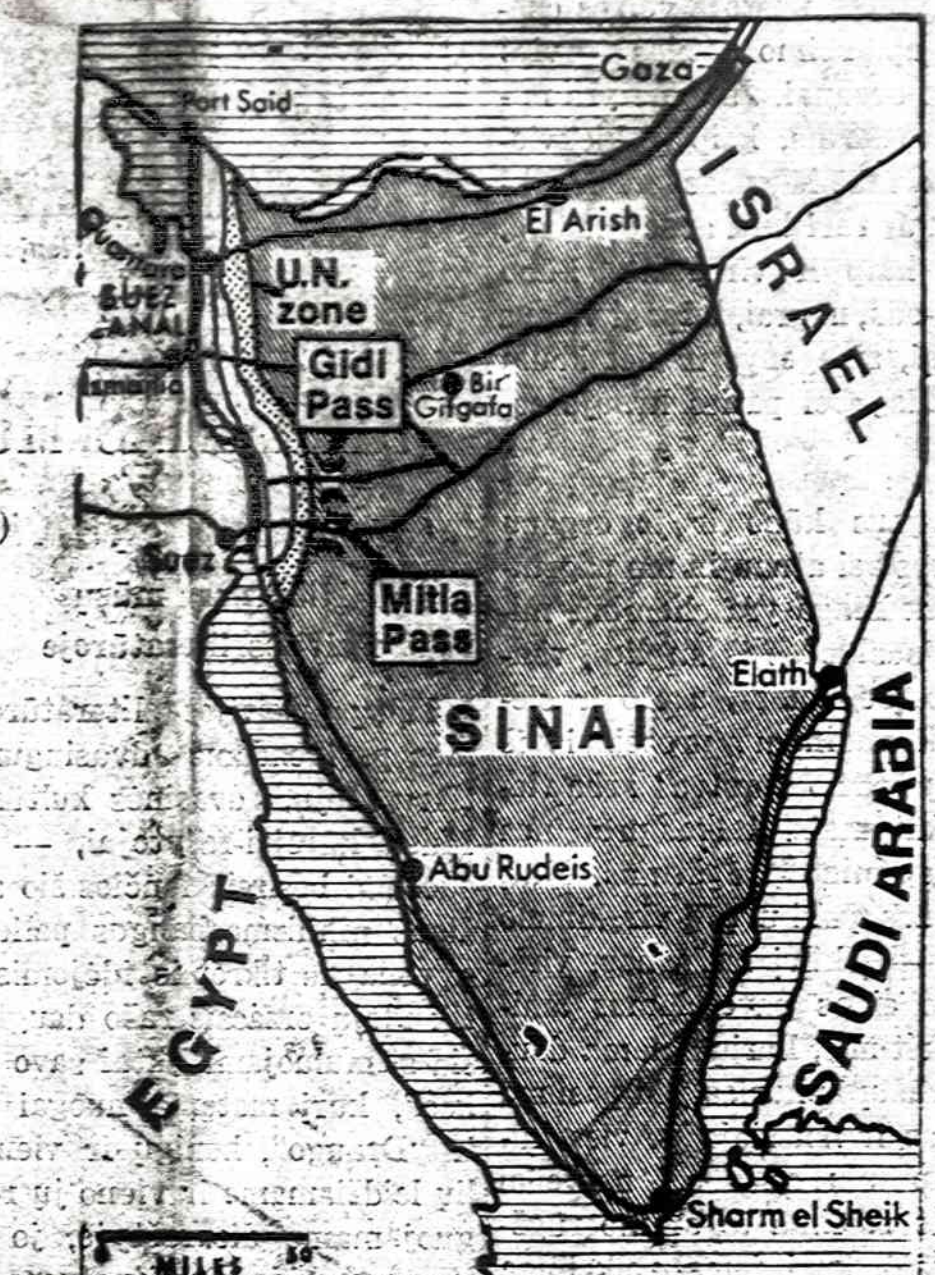
Visi 127 svetimsaliai, ribotais leidimais dirbę proto ligoninėse, kaip kurie ilgiau po 20 metų, visi nėra išlaikę egzaminų įstatymo medicinos praktikai. Priimtu įstatymu, ateinanti kovo 1 d. yra galutinis terminas laikinai ribotus leidimus pakeisti pilnais leidimais praktikuoti medicinoje.

Egzaminai leidžiami dukart metuose — birželio ir gruodžio mėnesiais. Kas šią gruodžio savaitę egzaminų neįlaikys ar neįlaikys, kitos progos iki kovo 1 d. nebeturės, perspėja laikraštis. Ilinois sveikatos pareigūnai jau ieško naujų pilnais diplomuotų daktarų vieton visų 127 svetimsalių.

dėl vizos ir neklausiau. Njeko daugiau neklausinėjo. Visus nuvedė į restoraną, gerai pamaitino, o vėliau pagulė po du į vieną kambarį. Sekančios dienos dyta visus prikėlė, išvedė į lėktuvą ir išleido į Vokietiją. Ryte taip pat visur buvo gerai ginkluoti Rumunijos kariai.

Visa kita kelionė vyko be jokių incidentų. Atekęs į klausimus, Dr. Bobelis, nenorėdamas ilgiau varginti stovinių, baigė konferenciją ir padėkojo už kantrybę.

Reporteris

Atsiekus Sirijai ir palestiniečiams taria su Izraelio atstovais, eina kalbos apie separatinę taiką tarp Egipto ir Izraelio. Pateiktas gandus, kad Izraelis sutinka suduoti Egiptui visa Sinai pusiasalis, jei Egiptas pasitvarkytų su Sirija ir Palestinos šerpių "šerpių" srityje, kad Egiptas nesidalytų kaimi, Izraelis būtų plačiau plėskytis į šis vandenimis. Egiptas negalėtų daugiau liktis su Izraelio.

KINIJOS CENTRINĖ VALDŽIA PATARĖ SUMAZINTI RADIKALŲ ŠAUDYMA

Partijos pirmininkas patarė juos išnaikinti, o naikinimas pasidarys labai jau didelis

PEKINAS. Kinija. Komunistų partijos kongresui pasibaigus, partijos pirmininkas Hua Kuofengas pasakė įsakymą vykdyti kongreso priimtus nuostatus ir apvalyti Kinijos komunistų partiją nuo radikalų "keturių vadų gėnės" šalininkų. Šitas partijos pirmininko įsakymas ne visur vienodai buvo suprastas. Kai kuriose provincijose radikalai buvo tikrai išmesti iš partijos ir patarta jiems nekelti partijos narių aistrų. Bet visoje eilėje provincijų radikalai komunistai buvo suimti, jiems suruosti teismai, įteikti kaltinimai, nuteisti ir šaudomi.

PRIEŠ AUKŠTA KRAUJO SPAUDIMĄ

Mėlynojo Kryžiaus Asociacija ir Nacionalinis Širdies, Plaučių ir Kraujo Institutas jungia jėgas naujai atakai prieš aukštą kraujo spaudimą žmonių darbotvėse — darbo metu, kur galbūt jo daugiausia pasitinko. Tuo keliu siekiama rasti priežastis, per daug aukštos mirties nuo širdies smūgio ar atakos, kurių priežastis skaitoma hipertencija (aukšta įtampa).

Mėlynojo Kryžiaus prezidentas Walter J. McNearney pranešė, kad tyrimo programa bus atliktama ofisuose ir dirbtuvėse. Jis pasakė, kad 20 tū šimčių amerikiečių turi hipertensiją ir kad 70 nuosimčių patys tai žino. Studijai pats institutas skiria \$500,000.

Tuos. Tikimasi tuo būdu sumažinti nuostolius, kokius švietimo tarybai pridaro užaugę mieto valkatos bendrai vadinami vandalais.

Per praėjusius 2 metus Chicago mokykloms padaryta nuob toly už daugiau kaip \$700,000.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS KEIS ARTIMŲJŲ RYTŲ POLITIKĄ

Sirijos prezidentas leido kelti Sadatą, bet nusigando, kad nebūtų paliktas vienas

WASHINGTON, D. C. Valstybės Departamento paskelbtas pranešimas cako, kad jis yra pasirošęs keisti Artimųjų Rytų politiką, jeigu Kairo konferencijoje nepavyks aptarti Artimųjų Rytų taikos problemų. Valstybės Departamentas gavo pranešimą iš Sovietų Sąjungos apie nutarimą nusiųsti savo atstovą į Kairo konferenciją. Atrodo, kad Sirijos prezidentas taip pat nusiųs savo atstovą. Jis pasitvė užsienio ministerį į Maskvą ir specialius pasiuntinius į Bagdadą, bet iki šio meto nepranešė, ar siųs savo atstovą į prezidento Sadato šaukiamą pasitarimą.

Portugalijos Socialistas TAI-NORI VIENI VALDYTI LISABONA. — Portugalijos socialistai patvirtino savo planą siekti parlamento pasitikėjimo balsų daugumos, nepaisant, kad to siekiant gali sugriūti 16 mėnesių tvėrusi jų mažumos valdžia. Socialistų partijos 143 narių nacionalinis komitetas vienbalsiai nutarė renkli ministerio pirmininko Mario Soares apsisprendimą arba pačiam vienam valdyti arba visiškai nevaldyti.

P. Korėjos milijonieriu sąžinė griaužia

SEŪL, Pietų Korėja. — Milijonierius Teingsoon Park pasisakė jaučias tokį širdies graužimą kad dėl jo kaltės įstempė santykius tarp Washingtono ir Seoulo, jog apsisprendė vykti į Jungtines Valstybes ir ten atsakyti į klausimus, susietus Korėjos kvišų skandalo byloje. Pietų Korėjos valdžia tvirtina, kad iki Kalėtų byla įgaus pilną eigą. JAV grand jury dar šių metų pradžioje apkaltino 36 punktais, tokiais kaip pašto apgaudinėjimas, kyšininkavimas ir korupcija. JAV valdžia norėjo "Parką išardyti" Washingtono, bet Parkas išsiskinėjo aiškindamas, kad jis sutinka grįžti į JAV ir pasiduoti tardytojams apklausinėjamas su sąlyga kad bus garantuotas bešališkas teismas, bet skundėsi kad jau buvęs šališkai nuteistas Amerikos spaudoje. Tačiau žinovų tvirtinimu, bylą iš mirties taško išjudino ne Parko "sąžinė" o Jungtinių Valstybių pagrasinimas nutraukti Korėjai pašalpa jei to liau bus sabotuojama Parko byla.

Prieš tris dienas Izraelio užsienio ministeris Moišė Dajanas paleido antį, kad Izraelis gali pasirašyti separatinę taiką su Egiptu. Dabar aiškėja, kad ta antis gali būti tikrovė. Ketvirtadienio rytą tas pats Dajanas jau pranešė laikraštinkams, kad Izraelio vyriausybė yra pasirošusi pasirašyti taikos sutartį su Egiptu, jeigu kitos arabų valstybės nenorės skaitytis su tikrove. Damaskas, Sirija. Pranešimai iš valdžios šluoksmių sako, kad Sirijos prezidentas galų gale nutarė pasiūsti savo delegaciją į Egipto prezidento Sadato šaukiamą konferenciją. Prezidentą Asadą paveikė Saudi Arabijos ir Jordanijos karalių pranešimai, patariantieji neniekinti Egipto prezidento. Jis Izraelyje nepadaręs jokios išdavystės nei vienai arabų valstybei. Pranešimai iš Maskvos ir Bagdao prezidento visai nedrasina. Jis žino, kad į kelias dienas sugadino gerus Egipto ir Sirijos santykius. Sirijos prezidentas bijo, kad jam vienam netektų vesti taikos derybių su Izraeliu. Jam aišku, kad jis bus priverstas atšaukti savo karą jėgas iš Libano.

Derybose su Sovietais saugotis dviveidiškumo

WASHINGTON. — Trys JAV senatoriai priminė Prezidentui Carteriui, kad bet kokie nuoginklavimo sutartyje turi būti tiksliausiai įrašyti Sovietų Sąjungos tarpkontinentinių balistinių sviedinių apribojimas. Laiške Prezidentui tie trys senatoriai John Culver Dale Bumpers ir Thomas McIntyre pasisakė esą Carterio šalininkai ir rėmėjai jo pastangų siekti naujo ginklų kontrolės susitarimo su Sovietija.

Sovietų ICBM technologijos klausimu senatoriai savo laiške pastebi, kad "nevaržomas so-

viety naujus ICBM sviedinių tobulinimas ir turimų jų sviedinių pagerinimas žymiai didina mūsų susirūpinimą".

ORAS
Dabesuota, vėsus
Saulė teka 6:57, leidžiasi 4:21

PUSBALSIO KALBANT

(Tęsinys)

Baltiečių suvaizdintas palankumas Kremliams totalitarizmui, mano giliu įsitikinimu, išsaugoję dešimtis, o gal šimtus tūkstančių mums tokių brangių širdžių, protų.

Mes gerai žinome, kiek kentėta, netekta. Tai sunkiai pakeliamas nuostolis. Bet viena akimirka sustokim pagalvoti. Sakykim, įsakyti ar gaivališkai išėjim priešint raudonajai armijai 1940 m. birželio mėnesį. Sutriuškintus mūsų armiją, mes virtom partizanais maždaug antrosios okupacijos valia ir priemonėmis. Mums ne taip jau sunku būtų apskaičiuoti savo nuostolius. Jie galėjo būti kelių dešimtų, o gal ir šimtų tūkstančių.

Rytprūsiose 1944 m. rudenį, ištrūkęs iš nacių nuo apkašų kasimo, Tilžėje sutikau buv. Lietuvos armijos majorą, tuo metu aukštą SD pareigūną Berentą.

Gal kad Trečiojo Reicho galas buvo ne už kalną, gal dėl senos pažinties Berentas man parūpino laikiną kambarį kažin kokio princų vardo bombų apdaužtao viešbutyje. Tilžėje. Ten ketėta kartų susitikom. Jis, prisiminęs Liaudies seimo pareiškimus, tikino, kad tai buvęs geras sumanymas, kad Lietuvos kovose valstybei atstatyti tai būtis svarus argumentas. Tuo metu beveik visa Lietuva jau buvo užlieta grįžtamajam potvynio — sovietų.

Berentas stebėjęs lietuvių politiniu, valstybiniu subrendimu. Jis prisipažino savo laiką buvęs šalininkas tų, kurie norėjo atsiminti Vilnių, Lenkiją susidūrus su Vokietija. Bet įvykiai, laikas parodė, kad tai būtų buvusi Lietuvos katastrofiška bravora. Lietuva žodžiu ir veiksmu įrodžiusi neutralumą. Berentas su tuo su mano mintimi: komunizmas išsiveržė potvyniu, grūdomas visai žmonijos senajai kultūrai, civilizacijai. Ne valstybių

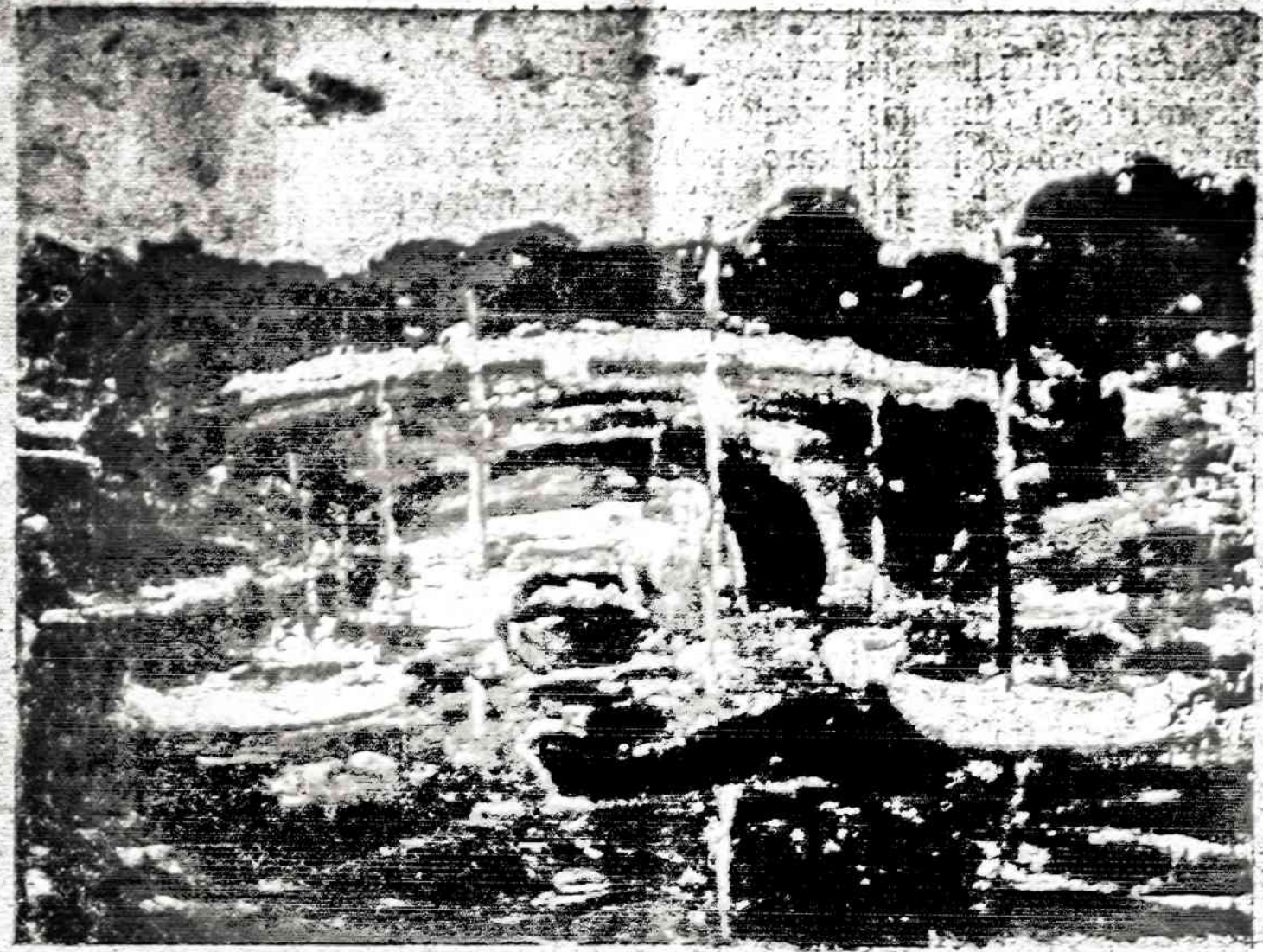
senos, išlikę ar sugriautos, pravartu skaičiuoti, kiek pravartu, tolimų distancijų laike ir erdvėje suteiktį jėgas lemiamai kovai, kuri gali įvykti po dešimtmečių. Nacių ir sovietų grumtynės liudija pirmųjų akla jėgą ir siaurą nacizmo supratimą kitų tautų. Sovietai įrodė melo jėgą ir prisitaikymą. Jie, rusai, sugėbėjo pravoslavijos, carinės Rusijos žygiams uždegti rusų ir komunizmo mitu apglušinti žmonijos laisvės nugarokauj — Angliją, Ameriką.

Lemiamai kovai daugiau padės komunizmo nusivylusieji, ne gu mitų ir tikrovės maišatyje apglušinti Vakarų demokratija, ypač intelektualai.

Berentas pasakojo generolo Juto išsitarimus. Lietuviai sugėbė ne tik neįsivelti į Lenkijos — Vokietijos grumtynes, bet ir su silaikię nuo kruvino pasipriešinimo sovietinei okupacijai. Trečiajam reiche naciai, ypač Ribentropas ir Rosenbergas, darė viską, kas galima, išjudinti lietuvių ginkluotai pasipriešinti. Išskaičiavimai buvę šėtoniški: grumtynėse sunaikinti Lietuvos ūkinį, kultūrinį gyvenimą. Dar svarbiau — naciai buvo tikri galutinio Lietuvos ir lietuvių sunaikinimo. Ostlandas atsiradęs daug ankščiau, nei jis buvo pas kelbtas Baltijoje ir Baltgudijoje. Sovietų armijos, NKVD rankomis būtų buvęs sunaikintas Lietuvos aktyvas. (Taip ir pasakė Berentas: Lietuvos aktyvas). Sumuštos Lietuvos armijos likučiai ir tūkstančiai pabėgėlių būtų pajudėję prie Vokietijos sienos. Nacių partijoje dar nebuvę vienos nuomonės: atidaryti rūtį sieną ar ne? Wehrmachto viršūnė buvusi vieninga nuomonė — atidaryti sieną Lietuvos armijos likučiams, ir likučiai ateitį buvusi aiški naciams — partijai: sudaryti pagalbinus policijos būrius Rusijai ir

Baltijai apvalyti, neįjungiant Wehrmachto. Lietuviai su Vokietijos pasitraukusiais armijos likučiais būtų buvę sumobilizuoti taip pat į pagalbinę policiją. Ką darė nacių SS, SD Lietuvoje ir Rusijoje, mes gerai žinome — mes būtume buvę įtraukti į tą žudymo, naikinimo orgiją visu akiplotu.

Berentas manė, kad tik vokiečių, t. y. nacių išdidus arogantiškumas sulaukęs lietuvių nuostojimo į Wehrmachto eiles. Vokiečiai buvę tikri savo greitai pergale, garbinga pergale. Jie nutarę neišvengti jokiai mažai tautai dalytis karo garbe. Girdi, jeigu naciai būtų buvę toliau pramatantys, samprotavo Berentas, lietuvių, latvių, estal būtų žuvę greta vokiečių Stalingrado, Oriolo mūšiuose. Lietuviai neįsijungimas atlikęs dar vieną baltiečių gelbėjimo darbą: naciams nutarus išvesti dešimtis tūkstančių lietuvių darbams į Vokietiją, nebuvę galima įvykdyti dėl Wehrmachto pasipriešinimo. Kai lietuviai parodė pasipriešinimą išvežimams į Reichą, Wehrmachtas sudraudęs nacių, bijodamas partizanų išsivystymo ir Lietuvoje. Partizanai Rusijoje parodė, kokia baisi, staigta jėga yra partizanai vietoje, gyventojų palaikomas. Berentas manė, kad Lietuva yra labai laiminga žemė. Tarp dviejų milijonų, kaip milijoniškos bangos ant plūdyje, lietuvių palenkęs pečius, kol persiritys viską naikinanti janga. Berentas neslėpė man jau tuo metu žinomo Baltijos sunaikinimo plano: viską sunaikinti, prieš sovietams užplūstant. Bet ir partijoje ir Wehrmachte kilęs tylus, bet gilus susirūpinimas: o ką darysim, jei baltiečiai sumanys priešintis su

M. Šileikis Jackson Parko tiltas (aliejus)

naikinimui? Išskaidyta gen. Plechavičiaus rinktinė — savai demobilizuoti vyrų, karo metu įsigiję ginklų. Wehrmachtas griežtai atmetė planą, kai ir SS ir SD ėmė svyruoti dėl sunaikinimo įvykdymo.

Kaip vėliau paaiškėjo, visa Berentų šeima, trijų brolių žmonos, vaikai, nors ir įsijungė į Wehrmachto ar nacių partijas elles, visada buvo arčiau lietuvių, Lietuvos. Vokiečių okupacijos metu jie ne vienam kiek galėdami padėjo. Ir pergaleje, 1941-43 m., kai kurie Lietuvos vokiečiai nebebuvo žemės po kojomis, išsijūose skubėjo būti naciškesni už nacių. Berentai liko artimi, paslaugūs, kiek jie galėjo nacių bukapalviškumo išsiveržimuiose.

Miniu čia Berentus, kaip dali mūsų krašto žmoniškumo, žmoniškumo, kaip jis buvo sunaikinamas ir rudųjų ir raudonųjų potvyniuose. Iš akių stebint laiką, įvykius dera atrinkti, suprasti žmones, kurie pajėgę išlikti žmonėmis, žmoniškais, prieteliais, kai teroras, melas apatlyžtamai bandė žmoniškumą atspara.

Partijos, programos, diplomai, turtai traukė taro ugnyje. Šitoje ugnyje kartais tūlį, nematomai grūdintis žmogus, jo atsparumas likti žmogumi. Mes lietuvių, galim patirti palvą. Gal senos, amžinos, nepajusios mūsų tautos tradicijos, gal gylus lietuvių žmoniškumas ne kartą laimėjo, kai dar rodėsi jokia vaha; joks tvenkinys neatlaikė gyvuliškumo potvynio.

tautos. Bet jie mažuma. Mažuma ir tie, kuriuos kai skaičiuoti, kiek, kur ta mažuma drįso kalbėti daugumos vardu.

Ta proga dėl žydų Man rodos, mes jausmu akla vadovaujamės, smerkdami Lietuvos žydus. Sakyti Lietuvos žydus — tai surasti žydus, žydiškesnius už žydus ar mažiau žydiškesnius. Žydas, sakoma, visada išliks žydu. O kuō kitu jie galėtų išlikti? Ar dviejų tūkstančių metų žydų keliavimas per pasaulį nevertė jų likti tik žyda, visais jų išskiriamais? Lietuvoje žydas negalėjo priklausyti krikščionių demokratų partijai, lygiai tautininkų, liaudininkų. Net socialdemokratų tyliu nusiteikimu privėrė duris žydai, kuris būtų drįsęs peržengti partijos sienksti. Liko beveik vienintelė partija — komunistai. Čia žydas galėjo būti marli, vadovauti, būti žydu.

Tenką pridurti, buvo ir internacionalizmo — komunizmo trauka žydai, kuris dažnai sventras tyje ir banke įėjojo tėvynės. Lietuvių, kompartijoje didesnė pusė buvo žyda. Kas gi ta didesnė pusė? Tai, gal būtų, 235 milijonai ir tai tik popierius. Je jau žydų akla, kaskart geriau

Mes turėjom ir išmūg. Jos nei garbės, nei nuopelnų neatnešė, patekusiems, raudonuosius ar ruduosius, sukį, partijos biltę iškelusį aukščiau žmogaus.

TRANSILVANIJOS VENGRAI

Sena Transilvanijos provincija daugiau kaip tūkstantį metų priklausė Vengrijai. Po pirmojo pasaulinio karo ji buvo atiduota Rumunijai. Antrojo pasaulinio karo metu ji ėjo iš rankų į rankas, kol pagaliau po karo buvo prijungta prie Rumunijos.

Dauguma Transilvanijos gyventojų yra vengrai (apie 2 milijonai). Tačiau rumunai kiek galėdami stengiasi juos išblaškyti ir asimiliuoti. Iki šiol niekas apie tai neršo kalbėti. Bet ryšium su Bečrado konferencija Vengrijos laikraštis "Magyar Nemzet" šį klausimą pajudino, pareikšdamas, kad ilgiau nebegalima tyli. Pirmiausia jis apkaltino JAV, Britaniją, Čekoslovakiją ir Rumuniją, dalyvavusias 1947 m. Paryžiaus taikos konferencijoje Rytų Europos mažųjų klausimui sutvarkyti (stambiausias partneris — Sovietų S-ga, nemini mas) Liaikraštis rašo, kad anuometu buvau paža problema dabar yra virtusi pasauline. "Vengrija negali toleruoti jos mažumai per jėgą brukamos svetimos kalbos, kuri pamažu absorbuoja ir suvirškina gimtąją kalbą; mūsų tautinė pareiga yra apsaugoti gimtąją kalbą, neatsisprasygvenančioj Lietuvoje. Dar keletas metų nepriklausomo gyvenimo būtų sutirpdė ir tuos du šimtus su kaupeliu. Aš juos pažinau pačioj juodžiausioj žmogaus nuopulimo naktyme — sovietinio teroro užplūdimė. Lietuvos žydas — komunistas dar tebebuvo žmogus. Jis dar nebuvė praradęs krūtinės šilumos, smegenų, kuriuos piktu iniršiu naikino savyje rusai — sovietai.

(Bus daugiau)

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiūstas tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

velgiant, kur ji yra vartojama", rašoma laikraštyje. Kartu įspėjama, kad vengrų negalima lyginti su Ispanijos baskais, kurie neturi savo užnugaryje motininių valstybės.

Vengrų klausimas Transilvanijoje ypačiai iškilio, kai Vakarose pasirodė Gyorgy Lazaro (stipryvardis) pasirašytas doku mentas, nurodąs jo tautiečių vargus Rumunijoje. Tame doku mente sakoma, kad bet kurioje Transilvanijos mokykloje, jei ten yra du rumunų vaikai, negalima vartoti vengrų kalbą išgudama iš mokyklų. Pagal oficialų valdžios nustatytą "etninį balansą", niekur negali būti dirbančiųjų mažumų dugiau, kaip 10 procentų. Norėdami gauti darbo, vengrai turi palikti savo gimtąją Transilvaniją ir keltis kitur. Jų vietas užima atvykę rumunai. Be to, vengrai negauna leidimų apsigyventi miestuose, kurie nuo seno buvo vengriški. Tų miestų gyventojai negau na leidimų dirbti.

Transilvanijos padėtimi guviai pasinaudoja Sovietų S-ga. Atsižvelgdama į politinę padėtį, ji kartais įspėja rumunus, kad vengrų padėtis Transilvanijoje jai yra gerai žinoma, o kartais vėl pakauža vengrams (N. Chruščiovo laikais), kad Transilvanijos klausimas dar ne galutinai išspręstas... Šiaip ar taip, didžiausio dėmesio yra vertas faktas, kad ir komunistiniuose kraštuose tautinis klausimas tebėra toks pat aktualus, koks jis buvo per amžius. Tai yra viena sritis, kurioje revoliucijos ir diktatūros pasiliko bejėgės.

G. L.

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleksandro Abrosė knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago Lietuvos gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizavimas kalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 vokiečių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamaniškių ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji ši knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJS
vardu ir pasiūsti:
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rupi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapačinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Iševio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje besikuriantio ir patvariai išsidūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ISPODZIAI KOMUNISTŲ PAVERGTO LIETUVO. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naučakuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymas, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat Iiversta į anglų kalbą.

M. Lokancko, SATYRINĖS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo 60 satyrinių novelių, 199 psl., kaina \$2.

D. Kurašis, KELIONĖS Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna Intuistinio ir agitropo propaganda bei užmašakvimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Prof. P. Pakarklis, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBĖS SANTVARKOS BRUOZAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą. Kaina \$2.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIŲS SUKAKTIES PARAIŠTĖ. 94 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atitinkamam darbe valdomomis arba užsakant paštą ir pridodant čekį ar pinigų pataisą.

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI H. TAMARAUSKO LIETUVIŠKĄJĮ PAMARĮ

336 puslapiais su žemėlapiu ir paveikslais aprašo Pamarį, senosios gyventojus ir gamtą. 1,200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knyga kaina \$6.00, minkšti viršeliai.

Persilūntumui paštą reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MELE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas, ŽEMĖS ŪKIO SVIETIMAS. Studija šilose Chicagoje 1966 metais paties autoriaus išdomis. Knyga dviejų dalių: Žemės ūkio svietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio svietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir laisvės sągriovės gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politiniu, ekonominiu ir kultūrinio laimėjimu. Maudiena, drastiškai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuliais ir džiuganti savo žemės ūkio kultūros pasiekimais ir prilygti patoms iškiloms Europos tautoms."

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir ne pasauli išlaikytų lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys bry ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikia, kad ši knyga bus brangi ir liūdnai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile ir šiluma žemėi parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas status — lybmai Tėvynei Lietuvai!"

Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir lentelių kaina \$6.00. Gaunama Naujienose.

Cekį arba Money Orderį siūsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Govę pinigų, tuojai knygą pasigauna.

Taupykite dabar pas mus

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1809 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1928 metais. Įstaigos plėtros kiamas automobiliams parstatyti.

7 1/4%
palūkanų, priklausomai nuo idėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygėlės sąskaitos neša 5 1/4%

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — Friday, December 2, 1977

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977	
Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy.	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams \$33.00	Naujienos eina kasdien, išskiriant
pusei metų \$18.00	sekmadienius, Leidžia Naujienų Ben-
trims mėnesiams \$10.00	drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
vienam mėnesiui \$3.50	Ill. 60608. Telef. 421-6100.
Pinigų reikia siųsti pašto Money	
Kitose JAV vietose:	Orderiu kartu su užsakymu.
metams \$30.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Vieni dirba, kiti plepa

Niekam ne paslaptis, kad Amerikos lietuviai, iki pastarųjų metų vieningai siekė Lietuvos laisvės, paskutiniui metu jau eina skirtingais keliais. Dar jie tebekalba apie reikalą išlaisvinti pavergtą Lietuvą, dar jiems rūpi Lietuvos nepriklausomybė, bet jie jau eina skirtingais keliais, naudoja skirtingus metodus savo tikslams siekti.

Amerikos lietuvių dauguma, mokėjusi susiorganizuoti ir Amerikos lietuvių Tarybą, stengiasi organizuoti padėti pavergtą kraštui. Amerikon patekę keli politikai, jokios organizacijos nepajėgę sulipdyti, kalba visų Amerikos lietuvių vardu, nors niekas jiems tokio įgaliojimo nedavė ir niekam neduoda savo veiksmų jokios atskaitomybės.

Amerikos lietuvių dauguma bando naudoti kongreso komitetus, esančias administracijas ir turimus ryšius kiekvienoje valstijoje padėti pavergtą Lietuvai. Tuo tarpu naujai atvažiavusieji politikai, žinodami, kad ardydami lietuvių vienybę, kenkia Lietuvos laisvinimo darbui, dubliuoja veikiančias įstaigas, siunčia savo "ambadorius", piaustos baumkuchenus ir stengiasi pakenkti senų lietuvių suorganizuotam vienietui, kalbančiam organizuotą Amerikos lietuvių vardu. Jie landžioja į kongreso narių kambarius, slankioja po valstybės departamentą ir bando pasiekti net patį prezidentą, kad tiktai pakenktų ALTui.

Amerikos lietuvių Taryba yra atlikusi daug naudingų darbų. Jūs pripažįsta ir didžiausi ALTO priešai, bet jokios pirmininko žygis į Belgrado konferenciją ir pajėgumas iškelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimą pačiame galingiausiame forume, yra vienas svarbiausių padarytų darbų. Reikia neužmiršti, jog tai kainavo ne tiktai pačiam pirmininkui, bet ir visai Amerikos lietuvių Tarybos valdybai didelių pastangų. Kada įsitikinta, kad Jungtinės Tautos arba jos padaliniai dabartiniu metu negali būti naudingi Lietuvos laisvės klausimui kelti, tai pradėta ieškoti kitų kelių. Europos tautos kelių ieškojo ir atsakingi laisvojo pasaulio pareigūnai. Po karo Europoje buvo susidariusi tokia padėtis. Iškilio galinga Sovietų Sąjunga, kuri karo metu apžiojo daugiau, negu

pajėgia sudoroti. Nei amerikiečiai, nei jokia kita valstybė nenorėjo eiti į karą su sovietų imperialistais. Nurtarta ieškoti būdų taikiomis priemonėmis išspręsti tuos klausimus, kurie buvo palikti karo pabaigoje. Vietoje Europos taikos derybų pradėti pasitarimai Europos saugumi. Sovietų Sąjunga Europoje niekad nesijautė saugi. Ji nesijautė saugi ir šiandien. Ji gerai žino, Amerikos mokslą, pramonę ir sugebėjimą naujoves pritaikyti laisvės kovai. Jeigu rusai būtų pasiūtę galingi ir stiprūs, jie būtų seniai užėmę visą Vakarų Europą. Jie to nepadarė ir nepadarys, kol amerikiečiai nesnaus ir rūpinis savisaugos reikalais. Šiandien rusai yra daugiau atsilikę nuo amerikiečių, negu jie buvo karo pabaigoje. Rusai stengiasi išvogi iš amerikiečių naujusias mokslą žinias, technikos priemones, bet nepajėgia pavyti amerikiečių. Jų rankos tinka išvogi, bet jų pirštai netinka pramonės priemonėm gaminti.

Belgrade rusai pasijuto silpnėsi, negu bet kurioje tarptautinėje konferencijoje. Jie pajuto, kad Amerikos diplomatai juos apstatė, Helsinkyje. Į Helsinkio aktus amerikiečiai įrašė tokių paragrafų, apie kuriuos Maskvoje sėdintieji diplomatai net nepagalvojo. Rusai nematė, kad Helsinkio aktuose jie paliks tokį plyšį, kuris leis sen. Dole iškelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimą. Sen. Dole padėjo Dr. Bobelis, nurodydamas padarytą plyšį. Dr. Bobeliui padėjo sen. Dole, turėdamas prašos numesti į šalį cukrinę iš anksto paruoštą kalbą ir parašyti tokią, kurios niekas sustabdyti negalėjo. Dr. Bobelis įtikino ne tik sen. Dole, bet ir Amerikos delegacijos pirmininką, kad sovietų karo jėgų, policijos ir kolonistų laikymas pavergtoje Lietuvoje laužo Helsinkio aktus ir veikiančias tarptautines sutartis.

Amerikos lietuvių džiaugiasi, kad Amerikos lietuvių Taryba pajėgė pasiekti Belgradą ir iškelti Lietuvos laisvės klausimą. Lietuviams malonu, kad Dr. Bobelis, pats į šalį visus savo asmeninius ir net šeimos reikalus, vyko į Belgradą, tarėsi su įtakingais žmonėmis ir įtikino, kad ne tik galima, bet būtina reikia kelti pavergtą Pabaltijo tautų klausimą. Jis iškeltas. Jis visą laiką bus judinamas, kol rusai išskraustys iš Lietuvos ir išsiveš visus savo kolonistus, kad kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi lietuvių tautos laisvės reikalas turėtų džiaugtis kartu su lietuvių dauguma, prisidėtų prie bendro visiems naudingo darbo. Bet taip nėra.

Tie patys kreivi politikai be rimto pagrindo puolė Dr. Bobelį ir tuometinį Amerikos prezidentą, įsėkėjusį priemonių pavergtiems lietuviams padėti. Jie kaltino Helsinkio suvažiavusių vyriausybės galvas ir pavadino juos išdavikais. Jie ir šiandien tęsia tą patį trukdymo ir ardyymo darbą. Jie siunčia atstovus į Belgradą, kurie neturi mažiausio supratimo, ko jie ten važiuoja ir ko lietuvių tauta trokšta. Jie žinojo, kad jų pasiūstas atstovas niekad nepravers konferencijos durų, bet tvirtino ir tebetvirtina, kad jis buvo Belgrade. Piktiausia, kad jie rašo apie jo buvimą Belgrade tuo metu, kai jie žino, kad jo ten nei dvasios nebuvo. Kaip skelbė melą prieš porą metų, taip jie toliau rašo melagingus pranešimus. Nejaugi jie nežino, kad lietuvių negalima apgauti? Nejaugi sąžinė jiems neliepia būti teisingais ir teikti lietuviams teisingas ir tikslas žinias? Jie privalo suprasti, kad melas turi trumpas kojas. Jis tinka, kol meluoji, bet netrukus jis iškyla viešumon ir tada reikia prisipažinti melavus, arba visiems laikams pasitraukti į šalį. Plepėjimais pavergtai Lietuvai nepadėsime. Lietuvai būtims naudingi konkrečiai darbai, o ne tuščiais melagingais plepalais.

Rašytoja JULIJA ZEMAITĖ

MINTYS IR PASTABOS APIE ICCHOKO MERO ROMANĄ "STRIPTIZAS"

Pagalios pasirodė mūsų spaudoje knyga, kurios dar nesame turėję, sako apžvalgininkas Vytautas A. Jonynas tėvų Pranciškonių leidžiamuose Aiduose (1977 m. 7 Nr. 332-35 psl.) Esą, "niekada tur būt nebuvo recenzentui tokios pagundos pavadinti lietuvišką knygą "pragaro mašina", kaip kad Icchoko Mero Striptizo atveju... veikalas toks neprasas savo sąranga, stilium, taip skiriasi nuo tradicinio vadinamojo "gero" romano, kad skaitytoja ir recenzentą apima neaiški baimė, tarsi akivaizdų įtartino ryšulėlio, kuriame gal slepiasi sprogstama medžiaga, o gal vien senų laikraščių skutal... Romanas apsupkęs simbolių važma, kartojančis ištaisus teksto gabalus, protarpiais parašytas ilgais vidiniais monologais, panašiais į sugeriamą popieriu, rodantį išvirškčius raštasženkius. Nieką panašaus savo literatūroj dar nesam turėję, sako Jonynas. Jis toliau klausia, ar ištikrųjų reikia nusimanyti simbolikoje, kabalistikoje (o kiek aukščiau minėjo ir judaistinė pasaulėjautą), kad "Striptizas" pasidarytų įveikiamas ir net miegas? Ar būtina.

Apžvalgininkas Vytautas Jonynas šitaip gana vykusiai atpa sakoja Striptizo turinį. Veikalo centre — neaiškūs kosmopolitas. Tai žmogus, kurį kankina slogūs sapnai, nerimas, batinė... Jo pramoga — paslėpti patvėmė... Dvi moterys jo gyvenime. Viena — baro mergina, reikalaujanti iš jo skaudaus susižalojimo, kad jis būtų tapty toks kaip jiniai. Antroji — burtininkė, teikianti trumpa užsimiršimą. Bet ir tą patį gyvenimėli tegalima pratęsti vien Pranašui sutikus. O jis... sutinka vien su są

lyga, kad personažas atsižadėtų vienos sielos daleytes, vienos "spalvų", sudarantių jo, kaip individo, pilnatvę. Gal romano pavadinimas ir nelabai koks, bet jis įtaigoja žmogaus nusinuoginimą (taip, kaip nusimetą rūtį belius merginos prieš animalinį instinktų valdomą minią). Taip p. Jonynas aprašo Striptizo turinį. Toliau jisai primena, kad šioje knygoje nėra "anemiškos estetizacijos"; veikalo siekiama — būna sprogdyti tradicinio romano kiautą. Striptizas prasideda tais pačiais žodžiais, tuo pačiu būgnų dundesiu, kas skaitytoja išmuša iš pusiausvyros, ir skaitytoja pagauna tās pat apmądaus, jei neviltsis... iki nepakelimo, kad išsauktų išprotėjimo išpuo, kaip Ravelio "Bolero"... Kartais užėina, pasak Mero, "maldos metas", ima liėtis žodžių lietus, be sąryšio, dažnai nepaisant skrybės ženklų, sinfaksės dėsnų, haliuciuojantiškas savo žaidžius, pasikaraliojimai ir srūvesiu. Tarsi patekęs suktingan lektuvelis". Taip "Striptizą" apibūdina recenzentas Vytautas A. Jonynas "Aiduose". Jis dar pridėda, kad būtų vienašališka laikyti "Striptizą" semitišką nerimą, amžinojo trenitinio dilemą išreiškiančiu kūriniu...

Kiek kitaip I. Mero "Striptizą" vaizuoja Marijonų kunigas V. Bagdanavičius, išleidęs kontraversinį Almeno rašinį "Sauga Skatiku", "Draugo" šeštadienio priedė lapkričio 12 d. dienos. V. Bagdanavičiaus recenzija yra puiki ir įmantri "Striptizo" apologija. Jis savo "Ivade i premijuta knyga" tvirtina, kad "Kancios tema šiame romane yra pravesta Kristaus pavyzdžiui", tačiau skaitytojas tokio išpuščio visai negauna. Greičiau, susidaro visai priešingas išpuščis. Toliau, kalbėdamas apie Mero meistą — kirpēja, kunigas V. Bagdanavičius rašo: "Si sim bolinē asmenybė yra pilna sunkiai išreiškiamos ir išsemiamos prasmės. Tai kažkas ne tik žmogisko, bet ir dieviško". Tačiau kirpējuje nematyti jokio "dieviškumo", bet Bagdanavičius net griebiai Tomo Akviniečio sau pagalbon...

V. Bagdanavičius pristato Mero "Striptizą" beveik kaip maldos knygą, sakydamas, kad "Striptizo" maldomis galėtų pasinaudoti kiekvienas pamalduos žmogus. Esą ir malda Marijai galėtų būti priimtina. Marijos garbintojai...!! (Sic!). Tai bausis tvirtinimas. Esu labai nusitebes. Tik pažiūreime (net nejauku ir negražu cituoti lakraščiu tyje) kaip toji malda skamba (ar nesakamba) 59-me "Striptizo" puslapyje: Ave Maria... Aš stoviu ant kelių priešais tave... ir meldžiu ir pagalbos prašau... ir glostau tavo kojas ir kojų pirštus ir delnais tavo skaisčias šlaunis glamonėju ir pilvą tavo skaisčių be nuodėmės iš šventosios dvasios pradėjusi... žvegiu į savo krūtine tavo stebuklingai pienu ištryškusi... žvilgsniu apglebiu liemenį tavo ploną... ir t. t."

Apie tai malda? Apie tai plačiau pasisakė rašytojas Vacys Kavoliūnas "Dirvoje", priedė dar sugrįšime. Atrodo, kad "Striptizo" autorius gal jau per daug nusinuogino, net ir nuo autorius pridemos estetikos taisyklių...
Tai trijų recenzentų nuomonės. Skaitytojai gali patys pasidaryti savo išvadas. Mero "Striptizą" išleido "Ateitis" 1976 m. Tai turbūt tokia leidykla, apie kurią nedaug kas žino, kad tokią išvis egzistuoja. Kaip pats leidyklos vardas rodo, ji turėtų priklausyti prie Ateitininkų federacijos komplekso. Viršij minimas Šalkauskis, filiofijos profesorius, buvo ateitininkų ideologijos estetas. Nesuprantama, kaip ateitininkija galėjo užgirti tokios knygos išleidimą?
Ap. D-lis

● 1588 m. atsirado greitrašcio sistema. Dr. Timotiejus Bright parašė greitrašcio vadovėlį "Characterice: the art of short, swift and secret writing".
● Didžiausias pasaulyje matydymosi baseinas yra Moroko respublikoje Casablanca mieste. Jo ilgis yra 1,575 pėdų, o plotis turi 246 pėdas.
● Pirmasis garsinis filmas "Lights of New York" buvo rodomas 1929 m. birželio 6 d. New Yorko mieste.
● Meilė yra akla, bet vedybos akis praveria.

RASO DR. A. J. GUSENAS PROGRAMA VEŽIO LIGAI NUGALĖTI

Sirdis yra suskirstyta į keturis skyrius, du dešinėje, du kairėje pusėje; viršutiniai skyriai vadinais prieširdžiais, apatiniai skilveliais. Prieširdžiai yra mažesni už skilvelius. Tarp viršutinės ir apatinės dešinės pusės sirdies, skyrių yra vožtuvas, uždaromas iš apačios; lygiai taip sukonstruota ir kairės sirdies pusė.

Į sirdies dešinės pusės skyrius subėga iš visų kūno kampių — kampelių nešvarus, suterštas kraujas, kuris turi būti perduotas į plaučius, kurie jį išvalo; švarus, išvalytas kraujas iš plaučių grįžta į kairės sirdies pusės prieširdį, iš ten — į skilvelį, o iš skilvelio — į didžiausius kraujo indus — arterijas.

Sios arterijos, išsišakojusios po visą kūną, plonėja, toldamos nuo sirdies ir palieka siūlo storio. Arterijų tinklas sudarytas iš ploniausių gyslelių, aptarnauja visą žmogaus kūną.

Kairėje sirdies pusėje prie skilvelio prijungta didžioji arterija — aorta, pilna švaraus kraujo, kuri plonytėmis gyslelėmis iššonuojama po visą kūną. Kartais aptaka nuolat kariojasi, ir tik tokiu būdu gali būti aprūpinti šviežiu krauju viso kūno audiniai ir ląstelės. O šviežias kraujas jiems reikalingas, nes be jo jie neturėtų energijos ir negalėtų atlikti skirto darbo. Vadinais, dešinėje sirdies sirdi.

pusėje būna tik suterštas, nešvarus kraujas, o kairėje — išvalytas, švarus.

Gyslos, kuriomis švarus kraujas teka iš sirdies po visą kūną, vadinais arterijomis, o tos, kuriomis nešvarus, surinktas iš visų kūno dalių, grįžta į sirdį, vadinais venomis. Venų kraujas yra juosvai — mėlvas; jis grąžinamas į sirdį, kuri jį perduoda plaučiams.

Sirdies vožtuvai tvarko kraujo įbėgimą į sirdį ir išbėgimą iš sirdies. Kol vožtuvai sveiki, tai sirdis plaka ritmiškai, bet kai jie ima nebeveikti kaip reikia, tai prasideda sirdies sutrimimai, kuriuos nėra taip jau lengva pašalinti net ir gydantis pas geriausią sirdies ligų žinovą.

Sirdies sutrikimų priežasčių yra labai daug ir be to įvairių įvairiausių. Sirdies ligos nūdien byrėte byra ant darbo žmonių masių, o labiausiai ant jų vaikų ir peranksti nuvaro į kapus, net jaunus, vos pražydusius jaunatvę, žiaurioji mirtis nuo sirdies ligų be pasigalėjimo išrauna.

Daugis žmonių miršta nuo vežio, bet daug daugiau nuo įvairių sirdies sutrikimų. Sveikatos tyrimų centrų surinkty statistikų duomenys rodo, kad 1976 metais 764,000 amerikiečių mirė vien tik nuo sirdies sutrikimų. Iš tų skaitlinių buvo net 294,000 moterų. Ar tai ne jaudinančios statistikų duomenys, kad tiek daug amerikiečių mirė nuo sirdies ligų!

Daugusia sirdies ligų pagrindinė priežastis būna prasti, išpuvę dantys su aklaais pulynais; dantų ligos neigiamai paveikia virškinimo mašineriją ir

Kadangi buvo kreipiama mažai dėmesio į dantis, nebuvo įrodyta, jog daugelio ligų priežastis glūdi bloguose dantyse. Dažniausiai dantys būdavo taisomi arba raunami vien tik pagal nuožūrą. Nūdien yra kitaip. Mokslas ir X-Ray spindulių peršvietimas atidengė daug paslėpčių ir nustatė, kur ir kaip susidaro ligų židiniai.

Peje, laboratorijose buvo atlikti šitokie bandymai iš žmogaus podantinio pulyno buvo išimta vienas lašas pulių ir įleista suniui ir dantų šaknis; padarius vėliau skrodimą, buvo nustatyta, jog šuo turi skrandžio opa. Kartais šitoks dantų apnuodijimas pulynais veikia inkstus ir kitus organus.

Palyginkime dantų pulynus su apendiks. Žmogus turi tik vieną apendiksą, bet kai jo virškūnėje susiformuoja vienas lašas pulių — tai jis sukeltia tokį skausmą, jog nakties metu reikia šaukti gydytoją ir žmogų vežti į stacionarinę ir skubiai padaryti operaciją. Ir visa tai sukeltia tik vienas vienintelis pulių lašas!

Manding, žmogaus burnos ertmėje yra ne vienas, bet 32 dantis bent su 50 šaknų. Kiekvieno šaknyje gali susidaryti pulynus su pulių fašeliu, tai iš viso gali būti 50 pulių lašų — palyginus tik su vienu lašu apendikse. O visdėto žmonės dažnai yra linkę neįvertinti dantų gydymo svarbos. Kai suskauda apendiksą — tuoj kviečiamas gydytojas, o kai dantį, taj ne. Dantų skausmas dažnai laikomas menka liga, kurią bandoma pagdyti naminėmis priemonėmis, dedant gvazdikų aliejaus, jodo, šaltus ir šiltus kompresus; visų šių priemonių tikslas — sutram-

dyt skausmą; tai dažnai ir pavyksta, bet dantys dėl to nepagerėja — vaistais dantų pulinių neišgydysi! Pūlinys lieka, kaip buvo, ir pūliai iš lengvo sunkiasi per gyslelių sienelles ir kraujo takus ir išsinešioja po visą organizmo vidų. Žmogus ima negaluoti, susserga ir net gana rimtai.

Kreipias ir medicinos ir dantų gydytojus, patikrintų sveikatos stovį. Patikrinus dantų sveikatos stovį, surandama, jog dirgsniai jau nebegyvi ir dantys yra mirę.

Beje, auksas, sidabras ir kitų metalų lydiniai teikia išviršinio žibėjimo ir sudaro gražų vaizdą, bet dažnai po šiuo grožiū podantėse slepiasi dangybė pulinių. Į tokius dantis visada būtina žiūrėti, kaip į aršiausius sirdies priėjus!

Nūdien jau gerai žinoma, jog dauguma vidatus ligų priežasčių estū užnuodyti, kortozinoti, išpuvę dantys, labiausiai tokie, po kuriuos slepiasi aklieti pūliai, jie sukeltia beveik ne tik visus sirdies sutrikimus, bet artrito ir reumato ligas. Tokie dantys turi būti be jokio atidėliojiimo išrauti, kad išgelbėjus sirdį.

Būtina dažniau lankyti gydytoją ir tikrinti sveikatą; nes tik jis yra kompetetingas duoti nurodymų kaip užlaikyti geriausiam stovyje sveikatūngumą.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

CICERO

Pagerbs Krupavičių
LKDS Cicero skyrius

Rengia š. m. gruodžio mėn. 4 d. a. a. prelado Mykolo Krupavičiaus septynių metų mirties minėjimą.

Šis minėjimas prasidės 10 val. 30 min. ryte šv. Antano parapijos bažnyčioje su pamaldėmis. Po pamaldų bus akademė ir meninė programą parapijos salėje 1500 So. 19th Ct. Cicero.

Kviečiami nariai su šeimomis, ir mums prijauciantiems minėjime dalyvauti. Po minėjimo bus vaisės.

Rengėjai

TRUMPAI

Jonas Burkus, Hot Springs, Ark., platinimo vajuos proga atkreipė savo dėmesį į Naujienas ir jas užsisakė vieneriems metams. Dėkui. Taip pat dėkui jė bičiuliui, supažindinusiame su Naujienomis ir turėjusiame teigiamos įtakos. Platinimo vajuos proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai.

Leonita Dargienė išrinkta Chicago Lietuvos Moterų klubo pirmininke, Marija Krauchūnienė — vicepir., Konstan-

cija Baltutytė Hofer — sekr., Genovaitė Giedraitienė — prof. sekr., Gladys Karnienė — fin. sekr., Valerija Šaules — ital. Praeitais metais klubo pirmininke buvo Dalia Bobelienė. — Edvardas Lopatto iš Wyoming klonio, LRK Susivienijimo veikėjas, dėl ligos atsisakė Luzerne apskr. teisėjo pareigų, kuriose išbuvo 17 metų.

Beverly Shores, Ind., yra įsisteigusi Namų savininkų, nusistatusių prieš Nacionalinio parko išplėtimą (HOPE) organizacija. Jos pirmininku yra lietuviams žinomas George Baginall, o Jessie Daraška — sekretorius. Vienas iš organizacijos tikslų — išlaikyti Beverly Shores lietuvių koloniją. Šį šeštadienį, gruodžio 3 d., nuo 9:30 iki 11 val. ryto sen. Birch Bayh bus Nacionalinio Parko būstinėje, esančioje prie US 12 kelio ir Kimil Rd. Jis išklaitys gyventojų nuomones parko ir gyvenviečių reikalais. Gruodžio 10 d. nuo 10 ryto iki vidudienio bus atsakomi suinteresuotų klausimais dėl nuosavybių nacionalizavimo Beverly Shores mokykloje.

St. Petersburg International Folk Fair Society (SPIFFS) balius, lapkričio 5 d., praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvių tarpe buvo atstovauta 33 tautos. Vakarėnė pradėta gražia ir prasminga invokacija, kurią paruošė ir perskaitė prel. J. Balkūnas. Meninė programa atlikta Lake-

Mažesori mokykloje

wood gimnazijos muzikinio ansamblio. Lietuviams, kurių dalyvavo 25; balius metu teko pasibendruoti ir užmegsti artimesnius santykius su St. Petersburgo Mere Corrine Freeman ir kongresm. C. W. "Bill" Young. Lietuvių grupei buvo staigmena, kada Mere Freeman savo sveikinamoje kalboje pasisakė esanti dalinai lietuviškos kilmės, nes jos senelis buvo kilęs iš Vilniaus. Kongr. Young pažadėjo dalyvauti Vasario 16 d. minėjime. Baliai ruošti komitetui vadovavo A. Karnienė.

Gruodžio 3 d. SPIFFS oficialiai atidaro naujas, miesto dovanotas, patalpas. Atidarymo iškilimėse numatomas paradas, koncertas lauke, iškilimas visų etninių grupių nuolatinių vėliavų ir tautinė kultūrinė paroda pastato viduje. Lietuviai buvo pirmieji pakviesti suruošti parodą, kurią lankys, atidarymo proga susirinkę ne tik vietiniai gyventojai, bet ir Floridos bei JAV valdžios atstovai. Pastato adresas yra 2nd St. St. NE ir Beach Blvd, Iškilmų - paroda pradžia 2:00 val. p. p.

PAGERBS KUN. MYKOLA KRUPAVIČIŲ Sekmadienį, gruodžio 4 d. LKDS Sąjungos Cicero skyrius

pagerbs kun. M. Krupavičių, šv. Antano parapijos bažnyčioje 10:30 bus pamaldos. Kun. J. Prunskis pasakys pamokslą. Po pamaldų parapijos salėje paskaitą skaitys Algirdas J. Kasulaitis ir dainuos solistė Prarimė Ragienė, akompanuos muzikas A. Jurgutis. Smulku gros Petras Dūda.

Nariai kviečiami atvykti su šeimomis, pažįstamais ir svečiais. Po paskaitos — vaisės. Kazys Užkuraitis (Pr.)

Chicago Lietuvos Spaudos klubo mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, gruodžio 2 d. 7 val. vakaro, Marquette Parke Field House patalpose, 67-tos ir Kedzie gatvių sankryžoje. Bus prisiminti Spaudos Klubo atlikti darbai ir užsimojimai, o vėliau ponios paruos kavutę su pyragėliais. Susidomėjusieji kviečiami į susirinkimą. Klubo valdyba

Tony Paznekas, anksčiau turėjęs Phillips Cleaner, buvęs 6910 So. Western Ave., dabar išsikėlė į 5339 So. Washtenaw Ave. Jis yra vyrų ir moteriškų drabužių siuvėjas ir pritaikymo profesionalas. Tel. GR 6-7603

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ
2608 West 59th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas persiųsti įvairių prekių.
MAISTAS IR EUROPOS SANDĖLIŲ.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3379
V. VALANTINAS

LIETUVOS AIDAI

Penkt. 9:30 - 10:00 v. v. — 1490 AM
Šešt. 8:00 - 10:00 v. v. — 106.3 FM
Veda K. BRAZDŽIONYTĖ
2646 W. 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Telef. — 778-5374

BALZEKAS MOTOR'S

4030 Archer Ave., Tel. VI 7-1515
Seniausias automobilių parduotuvėjas Lietuvoje

Chrysler - Plymouth - Arrow mašinos ir Station Wagon's už \$3,570 ir daugiau. (Vartotos mašinos — urmo kainomis) Geriausi mechanikai taisymo ir priežiūros departamente

REAL ESTATE

Namų, Žemės — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIMS DEL VISU INFORMACIJŲ KREIPITIS I MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

LABAI ERDVUS 2 aukštų mūrinis (2 po 6). Geros pajamos, nauji kilimai, 2 mašinu garažas, Marquette Parke. Labai prielaima kaina.

GERAS NAMAS, dar geresnės pajamos: 3 butai ir biznis Brighton Parke. Paskubėkite.

VIENOK MARQUETTE PARKAS GERIAUSIAS

10 BUTU tvarkingas mūro namas. Apie \$22,000 metiniu pajamu. Naujas stogas gazu šildymas ir elektra. Galima mainyti į vieną arba dvių butu nama Marquette Parke, o pinigų gaminant pirkėjui kaina — tai atradimas.

LIUKSUS 17 metų mūro Ranch. 2 auto garažas. Naujas pirkėjas gali tuojau keltis į gražią Marquette Parką. Norintieji prašomi perduoti savo telefoną — skubioms deryboms.

MURINIS 2 aukštų, 6 kamb., 2 auto mūro garažas. Gabios rankos gali paties atnaujinti. Marquette Parke. Kaina — \$25,000.

SVEIKAS, gražus, 2 butų mūras pietiniame Brighton Parke. Aluminijaus langai, atskiras gesu šildymas, dvigubas garažas. Dabar galima gauti už \$31,000.

2 BUTŲ gelsvu plytu 18 metų modernus namas ir ekstra didelis mūro garažas, irengtas beveik kaip trečias butas gražiam, sausam beismante. Daug kitų priedų, greit galima užimti, vertas \$80,000.

BIZNIO PREKYBŲ restorani ar ofisui didelę patogų mūras ant plataus sklypo Marquette Parke. \$42,900.

GRAZUS SKLYPAS ir garažas Marquette Parke.

DIDELIS mūro bungalow ant plataus sklypo, gazu šildomas. Geroji jo, Marquette Parke, \$25,750.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st Street
Tel. 787-7200 arba 787-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

ELECTROS (IRENGIMAI), PATAISYMAI Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiešiuose greiti, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIJUS PUMPUTIS 4358 So. Washtenaw Ave. Tel. 927-3559

DĖMESIO 62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai 99% pusmečiu automobilio Liability apdraudimas pensininkams Kreiptis A. LAURAITIS 4643 So. Ashland Ave. 523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI ir BRANGENYBĖS Pardavimas ir Taisyimas 2646 West 69th Street
Telef.: Republic 7-1941

M. SIMKUS Notary Public INCOME TAX SERVICE 4257 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių švietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus P. NEDZINKAS, 4065 Archer Ave Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5799

BEST THINGS IN LIFE 1211 Frank Zapolla STATE FARM 1208 1/2 W. 75th St. GA 4-8654 State Farm Life Insurance Company

give... so more will live HEART FUND

ŠMAITIS REALTY

Notary Public Insurance, Income Tax 2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

M. L. S.

Gausus namų pasirinkimas pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

Ivairi aprauda — INSURANCE BUTŲ NUOMAVIMAS — parenkam nuomininkus 4243 W. 63rd St., Chicago Tel. 767-9600.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia SECRETARY for telephone answering and typing. Dictation preferred. Salary open. 2 years experience. 842-3202

RENTING IN GENERAL

NUMBERS ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas antrame aukšte. Tel. 476-5071.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje NORMANA BURŠTEINA Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto) 185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

PERRY PLAZA MOTEL

1007 Park Ave., Hot Springs, Ark. Albertas ir Kastutis Rožėnai, Sav.

Kambariai ir kitchenette vienetai. Spalvota TV, šildomas maudyklos baseinas, telefonas, vaikams žaidimo aikštelė. Galima rezervuoti telefonu. 501-523-9814.

AR JAU PASIPARETĖ SAVO TESTAMENTĄ?

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano Šulo paruošta, teisėjo Alphonse Wells peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga —

Kaip sudaromi TESTAMENTAI

Su legaliskomis formomis Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje Knygos kaina \$3. Su legaliskomis formomis — \$3.50.

Užsakymus su Money order siunsti: "Naujienos", 1739 S. Halsted St., Chicago Ill. 60608. kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiesiems...

SKAITYK PATS IR PARAGINY KITAS SKAITYTI NAUJIENAS